СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 254. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 31-го ЖОВТНЯ 1951.

No. 254. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 31, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СТРАЙКАРІ ОБІЩЯЮТЬ ПРАЦЮВАТИ В ВІЙСЬКОВИХ ПРИЧАЛАХ

Ню Йорк, 29 жовтня. — Докові робітники, що вперто страйкують уже третій тиждень, поламавши контракт своєї юнії, обіцяли працювати тільки в військових причалах, приміщених на Статен Айленд. З-поміж торговельних кораблів тільки Квін Илизабет, корабель підприємства Кюнарда, що причалив до пристані над рікою Гудсон в дільниці Мангеттен, дістав належну обслугу. Решта докових робітників страйкує далі,, не зважаючи на обіцянку голови юнії Джозефа Райена, що вірні члени юнії переб'ються через лінію страйкуючих пікетчиків, якщо поліція дасть їм охорону. Страйкарі вирішили голосуванням—пропродовжувати незаконний страйк, яким керує Джін Самсон, бизнесовий аґент відділу 791 юнії докових робітників, що називає себе Міжнароднім Товариством Прибережних робітників. У страйку взялася посередничати стейтова служба посередництва, яка заповідає, що надіється на мирне наладнання страйку вже незабаром. — Досі потерпіли від страйку 122 кораблі, що не могли вчасно відплисти з пристані. Морські урядовці кажуть, що в портових магазинах зібралося вантажу вартости найменше $350,000,000, а купецькі й промислові товариства твердять, що вартість таких товарів досягає більйона долярів.

Комісія поборювання злочину за чистку серед прибережних робітників.

Нюйоркська комісія поборювання злочину, очолювана Спруйлом Брейден, звернулася до губернатора стейту Тамеса Дюї з закликом скликати конференцію урядовців з Ню Йорку й Ню Джерзі та започаткувати якусь акцію проти „недостачі ефективної праці, проти злочину й політичної корупції" на водному фронті в метрополитальній окрузі Ню Йорку. Брейден був колись амбасадором у Бразилії. Під час пресової конференції він заявив, що теперішні відносини на воднім фронті, включаючи й найновіший страй, це вислід системи „догоджування" й контролі причалів „ґенґстерами й продажними політиканами". Він каже, що більшість юнійних відділів опанована „ватажками", які тримають членів юнії в безупиннім постраху й не дають їм добитися належного переслухання своїх жалів. Він навіть назвав по імені п'ять таких ваважків, що контролюють водний фронт. Деякі з них вже попали під обстріл стейтової влади, інші ще діють „правильно", хоч вони в минулому сиділи кількакратно в тюрмі.

БУДУТЬ ВИКОПУВАТИ ПРИСИПАНІ ЗАЛ. РЕЙКИ

Ню Йорк. — Бюро стабілізації цін обіцяло платити премію по $25 за одну тонну сталі чи заліза, щоб посилити успіх кампанії збирання 1,000,000 тонн високовартісної сталі. Багато такої сталі є в залізничих та трамвайних рейках, присипаних землею при переміні шляхів для вжитку вантажних авт і автобусів. Директор стабілізації цін заявляє, що заліззя потрібне дуже для оборони, і тому звертається до приватних і муніципальних організацій, щоб вони посилили діяльність в цьому напрямку. Виплата премії буде тільки при постачанні сталі з рейок, а не з звичайного злому, якого ціна на ринку досягає $42 за одну тонну.

ДОСІ КОШТУЄ ЗБРОЯ ПО $240 НА ГОЛОВУ

Вашингтон. — Від початку Корейської війни Злучені Держави видали $62,900,000,000 на зброю й воєнне устаткування, як це оголошує департамент оборони. Це значить, що уряд уже заплатив, або зобов'язався заплатити по $420 за кожного мужчину, жінку й дитину в нашій країні—тільки за останніх 16 місяців. Безпосередньо перед вибухом війни в Кореї департамент оборони видав $13,200,000,000 впродовж дванадцяти місяців. Усі ці гроші пішли виключно на збросння Злучених Держав і тут не зараховані видатки на чужинну допомогу. Найбільше грошей пішло на літаки, кораблі, танки, амуніцію, електроніку та інше устаткування—бо аж $37,300,000,000, а а платні та на утримання війська пішло $18,500,000,000. Останній Конґрес ухвалив коло $80,000,000,000 на безпосередні й посередні оборонні цілі, а в тому були враховані вже й деякі видатки, ухвалені давніше, але не виконані. Конґресові провідники передбачують видаток ще дальших $8,000,000,000 перед наступним літом.

ВЕТЕРАНІВ З КОРЕЇ ПРИВІТАЛИ ЯК ГЕРОЇВ

Ню Йорк. — Місто Ню Йорк вшанувало п'ятдесят вояків армії, моряків, морських піхотинців і літунів, приналежних до дев'ятнадцяти країн, які борються в Кореї під прапором „Об'єднаних Націй. Вони їхали автами головною вулицею, Бродвей, серед тисячів, що стояли по обох хідниках і вітали їх радісними окликами, а в ратуші привітав їх посадник міста Вінсент Імпеллиттері не тільки промовою, але й наділенням бронзовою медалею міста Ню Йорку. При цій нагоді сказав посадник: „Коли б ми дозволили комуністам здобути Корею, то це означало б розв'язання організація О.Н. і втрату надії на мир в теперішній час". — Ветерани приїхали з Кореї до Злучених Держав під опікою департаменту стейту й департаменту оборони, щоб пригадати населенню про відповідальність О.Н. за поборювання комуністичної аґресії в Кореї. Вони переїхали вулицями Ню Йорку в 25 військових автах—„джіпс" — маючи прапори своїх країн, які борються в Кореї. Вони оглянули між ін. будинки О.Н. а ввечорі місто влаштувало в їх честь обід в готелі Валдорф Асторія, під час якого виголосили промови представники влади й громадських організацій.

В АМЕРИЦІ

● **Сен. Роберт А. Тефт, кандидат на президента** від Республіканської партії, закинув Об'єднаним Націям „повну невдачу при змаганні зупинити аґресію" в світі. На повітряному форумі через телевізію він остерігав, щоб ми „ніколи не пробували повторяти це ще раз".

● **Об'єднаний Жидівський Апель,** організація, що займається збиранням фондів на всі жидівські добродійні цілі, дістала досі $19,981,000 від жертводавців. Це частина загальної збірки на цей рік, яка обчислена на $74,000,000. Звіт проголошено на конференції в Комодор готелі в Ню Йорку.

● **2,000 чехів у Ню Йорку святкували 33 річницю незалежности** Чехословаччини. Віче відбулося в неділю 28 жовтня в чеськім Сокільськім Домі. Дочка першого президента д-р Алис Масарик заповіла, що „Чехословаччина буде знову вільна.

● **Невистрілену земну міну купив фільмовий директор** Ле Рой Прінц з Голівуду від якогось вояка, що приїхав з Кореї. Цілий рік тримав її в своїй хаті, вживаючи її для притримання відчинених дверей. Коли почав підозрівати, що вона ще може діяти, заніс до поліції. Там йому сказали, що натиск 200 фунтів міг розтріскати міну,

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ПІДГОТОВКА ПРОЄКТУ ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ

Бонн, Німеччина. — Тут з поінформованих джерел повідомлено, що вже сьогодні або завтра представники Злучених Держав, Британії і Франції, які від кількох тижнів вели переговори з західно-німецьким урядом канцлера Аденауера, закінчать підготовку проєкту контрактового договору з Федеральною Західно-Німецькою Республікою, що має привернути Німеччині суверенні права в заміну за німецьку участь в західній оборонній підготовці. Вже тепер відомо, що західні аліянти застерігають собі в договорі такі чотири головні повновласті в справах Німеччини: 1. Проголошувати виїмкове положення, коли б в їхній опінії існувала зовнішня або внутрішня загроза для німецької демократії, та робити відповідні заходи для зустрічі тої загрози; 2. Переговорювати з Совєтським Союзом в справах об'єднання Німеччини; 3. Встановляти і виправляти німецькі кордони, колиб таке виправлення було можливе внаслідок міжнародних договорів; 4. Полагоджувати зі Совєтами справу Берліна, поділеного тепер на чотири аліянтські зони. Після узгіднення проєкту договору з німецьким урядом, цей проєкт буде переданий під розгляд аліянтським урядам. Аліянтсько-німецькі переговори продовжуватимуться в дальших подрібних справах що мають бути опісля додані до головного договору.

ЗАГРОЗА ПРОТИ–БРИТАНСЬКОЇ ПАРТИЗАНСЬКОЇ ВІЙНИ В ЄГИПТІ

Каіро. — В Єгипті і в Судані виникла безпосередня загроза арабської партизанської війни проти британської залоги, що — згідно з інформаціями з Лондону — турбує Британію далеко більше, ніж можливість явного конфлікту. В Судані вже почав творитися „фронт національної боротьби", що заповідає боротьбу проти Британії „всіми засобами", починаючи від бойкоту британського управління та його органів. Так само в Єгипті, в рнайоні Суезу, почали творитися арабські „визвольні батальйони", а заява єгипетського міністра внутрішніх справ, що уряд не постачає тим партизанським загонам зброї говорить теж своєю мовою. Вміжчасі дальше загострується теж положення в самому Суезі. Нічний рух кораблів каналом припинено, бо єгипетські робітники відмовилися запалювати ліхтарні. Продовжуються теж демонстрації та насильства, цим разом вже не тільки проти англійців, але й проти єгипетських „колябораптів". В Порт Саїді розагітована товпа намагалася спалити разом з шофером вантажну єгипетську автомашину, що перевозила постачання для британської залоги. Між демонстрантами були знову вбиті. Вміжчасі продовжується перекидання підкріплень для британської залоги в Суезі, хоча подробиці тепер вже держиться в таємниці. В кожному разі речник британського командування назвав „цілком безпідставними" поголоски, що в Суезі очікується теж американських військових підкріплень.

ДАЛЬШИЙ ВІДГОМІН УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Ню Йорк. — З дальшим загостренням міжнародної політичної кризи тепер вже майже немає дня, щоб в одній чи другій, або й в багатьох пресових та публіцистичних американських й інших західних органах не було відгомону української боротьби за волю та українські жертви під комуно-російським диктаторським режимом. Після замітних минулотижневих міркувань англійського генерала Фуллера на сторінках „Сатирдей Івнінґ Повсту" на тему рішального значення для Заходу української визвольної боротьби проти большевизму, подібні твердження висловлює тепер другий англійський спеціяліст в східно-европейських справах, Едвард Кренкшо, починаючи друкувати в місцевому „Ворлд Телеґрам енд Сан" серію статтей про біблійну таємну „руку на Кремлівській стіні". Пригадуючи відомі правди про українську визвольну боротьбу проти большевиків і німців під час другої світової війни та після неї аж до сьогоднішніх днів, він вказує на неї, як на головну слабість Совєтського Союзу і тим самим як на великий фактор в користь аліянтів. Разом з першою статтею поміщено теж фотографію, на якій показано двох українців, — як це теж стверджено в підписі, що молотом розбивають пам'ятник Леніна з вибухом другої світової війни.

Іншу згадку, цим разом гекатомб жертв української боротьби проти большевизму, подибуємо у великому на цілу сторінку оголошенні Міжнародного Рятункового Комітету для втікачів з-поза залізної заслони в Ню Йорк Таймсі з 30-го жовтня. Цей Комітет, що його очолює ген. Карл Спаац, та в почесній президії якого є Ричард Е. Бирд і Соммер Велес, почав збірку фондів на творення „Фронтових Станиць Волі", що допомагали б втікачам із Совєтів. В проголошеному в тій цілі зверненні про „Масакру Невинних" згадується на самім початку „понад 3,000,000 селян в Україні, їхніх жінок і дітей, злочинно вбитих совєтським режимом при допомозі штучного голоду і масових депортацій". Заяву підписали губернатори всіх стейтів та десятки загально відомих і найвизначніших діячів, генералів, авторів, професорів університету й представників майже всіх галузей американського життя.

МОГУТНІ ВПЛИВИ У СЕНАТІ ПРОТИ ПРИЗНАЧЕННЯ АМБАСАДОРА ДО ВАТИКАНУ

Вашингтон, 29 жовтня. — Заходи проти призначення амбасадора до Ватикану підготовано в Сенаті, де це призначення повинно бути підтверджене більшістю голосів. Цей рух звернений тепер проти призначення ген. Марка Кларка, одначе в засаді він звернений проти встановлення правильних дипломатичних зв'язків між Злученими Державами й Ватиканом. Щодо самого ген. Кларка, то в Сенаті буде розгорнена діяльність для стримання його висилки на дипломатичний пост на підставі закону з 1870 р., який забороняє військовим офіцерам виконувати цивільну службу. Щоб цю справу перевірити, голова комісії закордонних справ призначить наперед підкомісію, і аж як підкомісія закінчить свої студії, тоді прийде до вирішення в повній комісії, а щойно опісля справа опинилась би в Повнім Сенаті. Все те буде діятися під час підготовки до виборів, а це саме вже так ускладнить справу, що вона повинна бути відкладена аж на післявиборчий час. — З Ню Йорку сповіщають, що там 26 провідних протестантських пасторів вирішили від імени своїх деномінацій вислати протест до през. Трумана проти висилання ген. Кларка до Ватикану.

● **Французький уряд офіціяльно** заперечив поширювані твердження, що він, мовляв вербує німців до свого чужинецького леґіону та що німецький уряд мав домагатися включення в договір окремого застереження проти того. Французи вияснюють, що вони нікого спеціяльно не вербують, але до їхнього леґіону може вступити кожний, хто того бажає.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ" В СПРАВІ АДРЕС

До Адміністрації „Свободи" часто звертаються поодинокі особи з проханням подати їм адресу одного чи другого передплатника. Прохання за адресами збільшилися тепер, у зв'язку з проголошеними іменами осіб, що зголосили своє замовлення на новий літературно-мистецький тижневик.

Цим повідомляємо, що ми придержуємось загальноприйнятого принципу і ніколи нікому не подаємо жадних приватних адрес наших передплатників. Натомість, в порядку прислуги для них ми можемо посередничати в пересилці їм листа, якщо його нам перешлеться разом з конвертою та поштовою маркою.

Адміністрація „Свободи".

АЛІЯНТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЛИШАТЬСЯ В КОРЕЇ НАВІТЬ ПІСЛЯ ПЕРЕМИР'Я

Ген. КОЛЛІНС БАЧИТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗАМИРЕННЯ; ВЧОРАШНІ НАРАДИ БЕЗУСПІШНІ

Токіо, 30. жовтня. — Ген. Лотон Коллінс, шеф штабу Американської Армії, що відбуває тепер інспекційні відвідини на Далекому Сході, заявив вчора, що аліянтські війська залишаться в Кореї навіть після евентуального перемир'я, щонайменше до того часу, доки мир в Кореї не буде забезпечений відповідним договором та доки не буде створена і відповідно вишколена та вповні приготована до оборони своєї країни південно-корейська армія. Не зважаючи на все ще великі труднощі у теперішніх переговорах, ген. Коллінс не скривав свого оптимізму щодо можливостей остаточного порозуміння та припинення воєнних дій. Самі вчорашні наради між військовими підкомісіями аліянтської і комуністичної делеґацій не дали теж вчора жадного конкретного результату, бо обі сторони обстоювали свої пропозиції. Попереднього дня комуністична делеґація „принципово" погодилася на аліянтську концепцію щодо створення демаркаційної лінії не на 38-мій паралелі, як того домагалися комуністи раніше, але тільки „на базі" — фронтової лінії, хоча на комуністичній мапі вона проходить не так, як на аліянтській. Аліянти не відступають від свого становища, щоби демаркаційну лінію повести від ріки Єсонґ на заході до побережжя Японського моря у віддаленні приблизно на 35 миль на північ від паралелі, — визначуючи здовж тої лінії „нічию зону", широку на чотири кілометри. Комуністи домагаються відступлення аліянтських військ дальше на південь в гористій центральній Кореї, а в заміну за цю територію пропонують аліянтам острови Онґджін і Йонан в південно-західній Кореї. В аліянтському офіціяльному повідомленні з вчорашніх нарад стверджено, що жадна із сторін „не зробила ані більшого ані меншого відступлення" від своїх попередніх становиц, заповідаючи рівночасно, що переговори продовжуватимуться сьогодні. Відносно заяви ген. Коллінса, що аліянтські війська залишаються в Кореї теж після евентуального перемир'я, це буде ще окремим предметом нарад на теперішній конференції, хоча цю справу принципово вже узгіднено на давніх нарадах, не ставляючи справи відкликання „всіх чужинецьких військ" з Кореї за одну з передумов перемир'я, тільки рекомендуючи її на майбутнє.

„ПІШЛИ НА ВІТЕР" комуністичні документи одного з членів комуністичної делеґації на мирових переговорах в Панмунджом, полк. Чанґ Сана, як несподівано відкрився його портфель і з нього вилетіли всі папери. Приявні червоні кореспонденти допомагають йому позбирати ці папери, заки їх не порозносив вітер. Вміжчасі, переговори в справі перемир'я все ще безуспішно продовжуються.

ЧЕРВОНІ ПРОДОВЖУЮТЬ РОЗБУДОВУ СВОЇХ СИЛ НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо. — Аліянтська розвідча служба стверджує, що комуністичне командування в Кореї переводить знову на широку скалю розбудову своїх військових сил на фронті в Кореї, висилаючи туди в збільшеній кількості та швидшими темпами нові відділи та нову зброю. Стверджуючи сам цей факт, аліянти не мають вияснення, чи ця розбудова призначена на те, щоб покрити величезні втрати, що комуністи мали в останніх тижнях, чи теж, можливо, переводиться для нової комуністичної акції на фронті. Нові підкріплення червоних скеровуються головно на центрально - корейський фронт. На самому фронті приходило вчора тільки до незамітної патрульної акції. В одному випадку комуністи пробували наступати в більшій силі, але в трьох годинних боях були відбиті та відступили. Аліянтська авіяція день і ніч бомбардує ворожі воєнні об'єкти в запіллі, зокрема шляхи постачання та скупчення ворожих військ. Впродовж вчорашнього дня заатаковано з повітря понад 1,000 ворожих вантажних автомашин, в більшості розбиваючи їх разом з перевожуваним вантажем. — Теж вчора були в повітрю ворожі боєві турбо-літаки, хоча цим разом вони оминали боєвої зустрічі з аліянтами.

МОЖЛИВІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ АНГЛО-ІРАНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ

Лондон. — З приходом до влади консерватистів з Винстоном Черчилем на чолі, тут знову говориться про можливість відновлення англо-іранських переговорів для полагодження нафтового конфлікту. В цьому відношенні на окрему увагу заслуговує факт, що першим кроком нового британського секретаря закордонних справ Ентоні Ідена було відкликання на наради до Лондону британського амбасадора з Тегерану. Рориться оправдані припущення, що Іден бажає основно познайомитися з теперішнім станом справи ще перед своїм виїздом до Парижа на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що має початися наступного тижня та на якій він цілком певно обговорюватиме ще цю справу з державним секретарем Ачесоном.

ПОСТАЄ НОВА ЧЕРВОНА АРМІЯ В НІМЕЧЧИНІ

Берлін. Тут з добре поінформованих джерел повідомляють, що совєтське командування в Східій Німечині завершує творення нової німецької червоної армії, побудованої цілком на совєтських взірцях та організаційно і вишкільно достосованої до загальних аґресивних совєтських плянів. Нову комуністичну райхсверу розбудовується на базі існуючої „народної поліції". Маючи готові мобілізаційні та вишкільні пляни, совєтське командування віддає тепер найбільше уваги створенню та вишколові командного складу. В тій цілі створено т. зв. головне управління для вишколу (Гавптфервальтунґ фюр Аусбільдунґ), яке великими ратами випускає нових офіцерів комуно-німецької армії. Вишкіл відноситься не тільки до військових знань, — але й до політичного „перевиховання". Крім того, приблизно на кожних сімох офіцерів — припадає один політрук. Головний нагляд над творенням комуно-німецької армії має совєтський генерал Макаров.

В СВІТІ

● **15,000 осіб заарештовано** у великій облаві на комуністів в Індонезії.

● **Комуністи втратили двох** послів до нижчої парляментарної палати в Швайцарії в останніх виборах.

● **Еспанська поліція розбила бан**ду фальшівників грошей, сконфіскувавши понад 100,000,000 підроблених пезетів.

● **Альбанський комуністичний у**ряд повідомив про вбивство дальших 17 „шпигунів і саботажників".

● **Уряд Ізраїля рішив передати** під ухвалу парляменту законопроєкт про скасування кари смерти в країні.

● **Папа Пій XII виступив гостро** проти будь-якої контролі народжень.

● **Аліянти й велика частина** німецького населення стурбовані масовим поворотом колишніх нацистів на урядові становища та до публічної служби, що проявилося теж в професійному затрудненні колишнього гітлерівського шефа преси, — д-ра Дітріха.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City 3. N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City. N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday'sissue (the Ukrainian Weakly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО АНГЛІЙСЬКИХ ВИБОРАХ

Англійський нарід також і в теперішніх парляментарних виборах не знав у своїй більшості, на яку йому ногу стати. Хоча британці нарід освічений і політично вироблений, проте, як минулим разом, так і тепер йому важко було рішитись кудою іти, головно в справах домашнього господарства. Тим треба пояснити таку дивну обставину, що хоча консерватисти перемогли і дістались до влади, проте кандидати Партії Праці дістали назагал більше голосів від консерватистів. На ділі переможці є отже меншиною. Це матиме своє значення в тому розумінні, що консерватисти не будуть почувати себе в праві переводити якісь радикальні зміни. Очевидно зміни у внутрішньому житті нації, а не на міжнародному полі, бо закордонна політика Великої Британії дуже не міняється з того приводу, що при владі соціялісти, чи консерватисти. Як одні, так і другі добре захищають інтереси нації.

Одне певне, що „соціялістичні експерименти" будуть припинені, але буде залишене те, що вже ввійшло в життя і виявило себе життєздатним. З цього виходило б, що залишиться націоналізація Банку Англії, вугільної промисловости, залізниць, газу, електрики, цивільної авіяції, морської комунікації й т. п. Припинена буде тільки націоналізація залізної та сталевої промисловости. Сяк, чи так, найбільшою журбою нового уряду буде одначе те, як вийти з економічної скрути. Це означає, що й новий уряд звернетьса, скорше чи пізніше, до Злучених Держав про нову більйонову позику. Та американські противники британських соціялістів матимуть тим разом хоч таке вдоволення, що вже не даватимуть більше грошей на „піддержку соціялізму в Англії", а до рук „свого" чоловіка.

Тим „старим" став знову Винстон Черчил, що впродовж останніх 6 років був речником „Його Королівської Величности льояльної опозиції". Його місце на тому становищі зайняв тепер бувший прем'єр, Клемент Етлі, провідник Партії Праці. Черчил — велика індивідуальність, в себе вдома, як і в світі. Для Злучених Держав — це напів американець з крови, а одночасно великий прихильник якнайтіснішого зв'язку між двома по-англійськи говорями потугами. Консерватисти, які тепер прийшли до влади, не мають Беванів, які б своїми непогамованими виступами проти Америки робили прямо ведмежу прислугу своїй країні. До того в Америці перестануть боятися ще й соціялістичних впливів з Англії й все це дуже поліпшить американсько-англійські відносини.

В час виборчої аґітації, як Черчил, так і Етлі, заявились за нову розмову з Сталіном. Уже по виборах Черчил повторив те саме. Проте совєтська преса зараховує його далі до найбільших ворогів СССР, називаючи його воєнним підпалювачем Ч.: 1. Черчил виграв для свого народу другу світову війну, а тепер хотів би виграти мир, що — згідно з його власними словами — має бути його останньою амбіцією. Чи це йому вдасться, це вже друга справа. Одно певне, що ради самого миру він не захоче зректися британських впливів у світі, ні теперішнього стану посідання. Конфлікт з Єгиптом за Судан та контролю над Суезьким каналом, який доведеться йому якраз тепер розв'язувати буде прикладом, що лишилося у Черчіла з його бистроти та зручности з часів війни. Правда, вестиме ці справи Антоні Іден, новий міністер закордонних справ Великої Британії й правдоподібний наступник Черчила, але світ таки глядітиме на 76-літнього великана як на того, що рішає.

Підготовка оборони столиці

Столиця країни, у нашому випадку Вашинґтон, Д. К., є не тільки важливим політичним осередком країни, але й її символом. Тому теж в справах оборони столиці часто залежить у великій мірі й оборона цілої країни.

Конґрес Злучених Держав у Вашинґтоні та його відповідні комісії, які окремо займаються підготовкою законодавства для оборони країни, не могли не звернути окремої уваги на потреби оборони столиці. При цьому не скривається, що в оборонній підготовці головну ролю грає можливість атомового нападу.

Минулого тижня спікер Палати Репрезентантів Сем Рейборн повідомив, що спільна комісія лідерів Сенату і Палати Репрезентантів вже прийняла плян для оборони персоналу та будинків законодавчого відділу. В загальному плян передбачує створення окремої організації цивільної оборони робітників не тільки Капітолю, але теж Верховного Суду, — Конґресової Бібліотеки, будинків Сенату і Палати Репрезентантів, Ботанічного городу та сусідніх урядових електрівні і газовні. Завданням цеї організації буде поробити всі можливі оборонні і рятункові заходи, від додаткових протипожежних споруд та схорониц починаючи, а на магазинуванні плязм крови й інших санітарних заходах кінчаючи.

До найважливіших і рівночасно вдержуваних в найбільшій таємниці оборонних заходів належить те, що Рейборн назвав „тяглістю урядування". З цьому головною проблемою є безпечне місце продовжування урядових і законодавчих функцій на випадок бомбового знищення теперішніх приміщень. Звичайно, плянів в цьому питанні не виявляється, але загально відомі деякі пропозиції. Одною з них була думка, щоб на місце нарад Конґресу на випадок війни вибрати Мамутову Печеру в Кентокі, яку вважається під кожним оглядом безпечну перед будь-яким нападом. Президент має повновласть у випадку нещастя скликати наради Конґресу поза Дистриктом Коломбії. Але найбільш правдоподібним вважається, що Конґрес на випадок війни зібрався б у відносно безпечних перед нападом передміських районах Вашинґтону.

Частиною згаданої Рейборном „тяглости урядування" — вважається теж відповідна охорона урядових документів і матеріялів. Згадується, що Конґресова Бібліотека вже має під цим оглядом відповідні пляни та що законодавчі архіви були б на випадок нової війни перенесені у відповідне безпечне місце, інше ніж те, в якому їх переховувано під час останньої війни.

Рівночасно з цею оборонною підготовкою виникає питання доповнення законодавчих органів на випадок загибелі одного чи більше їх членів у війні. В цій справі не пороблено ще жадних конкретних кроків, хоча вже в 1947 році конґресмен Джеймс Трімбел, демократ з Арканзо, вніс доповнення до Конституції, на підставі якого стейтові законодавчі тіла мали б право вибрати з-поміж себе заступників на місце вбитих їх представників в Сенаті або Палаті Репрезентантів.

Оборонні заходи столиці і країни далеко не означають, що Злучені Держави самі приготовляються до війни. Навпаки, в цій країні для нікого не є таємницею, що власне американський уряд докладає максимальних зусиль, щоб до війни недопустити. Проте, він в теперішніх обставинах мусів прийти до єдино правильного висновку, що найкращою забезпекою перед війною є оборонна готовість.

Микола Очерет

ТАК БУДЕ ЗАВЖДИ

Декому з американських діячів вдалось таки побороти перешкоди і створити „Совєт Освобождєнія Народов Росії", — але певно шефами цієї справи були політики, які „все ще студіюють і поглиблюють своє російське знання", а тому створюється враження, що російська еміґрація ще ніколи не зробила такої політичної і тактичної помилки, як тепер. Один тільки той факт, що до Совєта увійшли „солідаристи" і „власовці", ці вчорашні прогітлерівці і гітлерівці, що виховані на „Майн Кампф" та „Доктринах фашизму", сам собою завдає величезної моральної і психологічної шкоди всій російській еміґрації.

Треба бути безнадійно наївними, щоб в „Совєтє Освобождєнія Народов Росії" об'єднувати сили, що стоять на ґрунті традиційного російського імперіялізму і в той спосіб штовхнути всі пригноблені цим імперіялізмом не-російські народи до негайного і загального спротиву. І нерв політичної еміґрації — преса — перша реаґувала на це явище, — а найбільша політична еміґрація — еміґрація українського народу, перша підняла свій голос.

Майже одночасно з українською пресою в Німеччині підняв свій голос Союз Українських журналістів у Франції, що „всеціло приєднався до голосу представників української преси в Німеччині проти акції „Совєта Освобождєнія Народов Росії". До цих протестів приєднується також українська преса в інших країнах.

То ж ми з справдішньою радістю привітали несподіваний факт тої національної солідарности, що нараз об'єднала в одному спільному фронті усі редакції української вільної преси на еміґрації.

6. вересня відбувається пресова конференція, на якій екзильний Уряд України визначає своє ставлення до акції Керенського. Вияснення ред. Миколи Левицького, д-ра Степана Витвицького та проф. Ісаака Мазепи, цих чільних діячів Української Національної Ради, друкуються не лише в українських часописах, але й у чужинецьких. Орган американської військової влади в Німеччині: „Ноє Цайтунґ" пише між іншим в своїй статті: „Голова Виконавчого Комітету УНР — професор Ісаак Мазепа від імени українського уряду рішуче відкинув запрошення Керенського приєднатись до „Совєта Освобождєнія Народов Росії". Російські еміґранти, — не зважаючи на свою ворожість до совєтської системи, виступають ще й досі за збереження російського імперіялізму". Відношення УНРади до „Совєта Освобождєнія Народов Росії" знаходить широкий відгомін в пресі Західньої Німеччини. — „Мюнхнер Меркур", „Донав-Цайтунґ", „Нюрнберґер Нахріхтен", „Зюддойче Цайтунґ", „Шведіше Ляндесцайтунґ", — „Ульмер Нахріхтен", „Швебіше Фольксцайтунґ" — вміщували великі статті під заголовками: „Українці — за демократію й свободу", „Українці на вигнанні вимагають свободи", „Українці проти плянів Керенського", „Проти московської експанзії — за незалежність і рівноправність" і т. ін.

Про ставлення УНРади до „Совєта Освобождєнія Народов Росії" пишуть польські: „Останнє В'ядомосці", „Поляк" і „Наща Еміґрація". Навіть в далекій Австралії Сіднейський часопис „Дейлі Мірор" вміщує велику статтю під заголовком: „Українці стоять поза всеросійською еміґраційною групою. Свою солідарність з українським екзильним урядом почали демонструвати скупчення української еміґрації. В Німеччині відбуваються протестаційні збори в Мюнхені, Амберґу, Люттензе, Аугустдорфі, Любеку, Кляйнкетці, в Англії улаштовується велика маніфестація в Манчестері; в Австрії — в Зальцбурзі; протестують українські гірники північної Франції; протестує українське студентство; протестує українське воядтво... А це ж лише початок! Готуються великі — протестаційні мітинги та віча в усіх більших скупченнях української еміґрації в Канаді та ЗДА і в першу чергу в Ню Йорку, Филаделфії та Шикаґо. Та й на цьому не кінець! До протесту українців вже приєдналися північні кавказці, грузини та білоруси, а інші пригноблені Росією не-російські народи також швидко скажуть своє слово. То ж за два місяці після утворення „Совєта Освобождєнія Народов Росії" сталось те, чого не могли досягнути різні українські партії та організації за п'ять років після війни. Всі українські партії, всі українські організації, вся українська преса, всі українці ззагалі — об'єднались аби дати належну відсіч одвічному ворогові — російському імперіялізмові, що його так добре саме життя навчило українців демаскувати, яку форму він не прибрав би для себе. Навіть сама російська еміґрація піднімає голос протесту проти новоутвореного „Совєта Освобождєнія Народов Росії". Згадати хоть би протест Російського Антикомуністичного Центру, що об'єднує більш ніж 80 російських організацій." То ж саме він видав звернення до всього вільного світу з такими головними пактами: 1.) Створення в Германії Російського центру з послідовників політичних груп, які мають незначну кількість членів і до того сильний ухил в бік соціял-марксизму, і разом з тим без участи і широкої маси російської еміґрації та тих, хто зі зброєю в руках і всіма доступними засобами вели боротьбу з большевизмом — є антидемократичним і шкідливим для справи звільнення нашої Родіни. — 2.) Створений в той засіб на американські гроші політичний центр не може бути визнаний ні російською еміґрацією, ні російським народом, як правоможний орган, — що має право творити від їх імени і висловлювати їх бажання; — 3.) При створенні дійсно правоможного і авторитетного російського центру необхідна участь всієї російської еміґрації, бо звільнення Родіни від злочинної совєтської влади є — „священним долгом" і по силам російському „зарубежью" лише в цілому.

Ставсь непередбачений ефект: створення „Совєта Освобождєнія Народов Росії" — вже і без того розсварена російська еміґрація ще більше розкололася, а українську еміґрацію цей акт об'єднав цілковито.

І так буде завжди, бо тільки в такому спільному національному фронті, де забуваються всякі особисті, чи групові, партійні чи організаційні розходження, а панує понад усе найвищий інтерес Нації, ми не тільки витримаємо безперервний, загрозливий, смертельно-небезпечний наступ ворога, — але й зможемо нанести йому у відповідний момент вирішальний удар.

О. Кисілевська.

На зустріч нашій Пластовій молоді

Два Пластові Краєві З'їзди, весняний в Америці, осінній в Канаді, які щойно пройшли з великими успіхами, живою радістю проймають всіх приятелів молодої пластової родини. Радіємо, що пласт, ця найкраща молодеча організація, яка має за собою 40 літ корисної громадської праці, на Рідних землях і тут здобуває собі право громадянства. Дотеперішні висліди організаційної пластової праці, як на так недовгий час, в якому вона діє, вже не малі. Тридцять три пластові осередки з більш як півтора тисячами членів в Америці, чотири пластові станиці й п'ять пластових осередків, що об'єднують більше як 800 членів пластової родини в Канаді. Та ще й пластовий дім в Торонті, і в Дітройті, спортова площа в Бофало, а що найважливіше сотні, тисячі молоді, що перебували в пластових літніх таборах, це вже немало. Не зразу ж Київ будовано! Збирається до гурту розсипана по всьому світі пластова братія. І не тільки молоді, але старші, іноді сивіючі вже пластові сеньйори - сеньйорки, стають струнко під пластовим прапором і разом із своїми дочками - синами, а то й унуками, бадьоро вітають пластовим привітом „Скоб!"

Уважно, по пластовому, розглядає сьогоднішній пластовий провід поле, на якому в нових умовах прийдеться йому розвивати свою діяльність. Перший сорокалітній період пластової праці на Рідних землях, завершений, закінчений. „За нами нема зерна неправди" — може з гордістю сказати про себе наш пласт. Серед найбільших перепон і непоборливій ворожій нагінці, серед небезпек і загроз виконував наш пласт своє велике почесне завдання: виховання молоді на характерних, вірних Богові й Україні громадян. Ми бачили пластунів і пластунок в перших рядах всюди, там, де треба було твердої, витривалої праці, там, де з усіх боків чигала на них небезпека, а то й там, де за Правду, Бога, Вітчину приходилося й голову скласти... Ми бачили пластунів і пластунок в ОУН, в рядах УСС, в Дивізії, в рядах хороброї УПА, де ще й сьогодні переслідують ворога. Та все ж таки той період пластової, хоч як світлої праці за ними.

Тепер повстає питання, чи є місце на пластову організацію й які можуть бути її завдання тут, поза межами Рідної землі, в умовах, в яких ми тепер перебуваємо?

І тут можна сказати з цілою рішучістю — так, є! Наш пласт на нових землях в Америці, Канаді, Арґентині, Бразилії й всюди, де знаходиться жива українська громада, є так само потрібний і важливий, як це було на рідних землях.

Бо погляньмо тільки кругом себе. Мабуть ще ніколи моральне здоров'я молодого покоління не тільки нашого, але й цілого культурного світу, не було в такій великій небезпеці, як тепер. З одної сторони все ще могутньо діє деморалізуючий вплив наслідків другої світової війни. Війни, в якій не пам'ятали Бога, в якій не грала ролі совість, не було місця на мораль, етику, гуманність. З другої сторони трійливий чад і з'їдливий дим з вічно тліючого, гнилого большевицького огнища, всіми шпарами втискається в усе громадське, родинне й суспільне життя. Наслідки цього такі, що серед молоді, а то й малолітніх дітей шириться деморалізація, злочини, наркоманія, занепад віри в Бога й пошани до батьків і старших. І ці всі небезпеки чигають на молодь, на дітей чигають на молодь, на дітей зараз же за порогом рідної хати.

І власне ту, побіч церкви й родини, що мають найбільші, найсвятіші обов'язки, може й повинна сповнити, — велику місію' — пластова організація. Пласт приймає в свої ряди дітей 7-8 років, себто в тому віці, коли вона ще не зіпсута вулицею, тільки що виходить з-під матірної опіки. Через усі щаблі пластової організації від 8 до 12 літніх „новаків", далі до 18 літнього „юнацтва", а там — „пластунства", аж до поважного сеніорату, пласт не випускає з опіки своїх членів, творить з них велике братство пласт-приятелів на все життя.

Що за цей час дає пласт своїм членам, щоб скріпити в них здоров'я так тіла як і духа?

Фізичні вправи на вільному, чистому повітрі, прогулянки по краю, пластові табори, невживання алькоголю й тютюну, скріплюють фізичне здоров'я молоді, дають нагоду пізнати й полюбити природу, — розвинути братерство, товариськість між членами. Все це дає пласт.

Пласт виховує в релігійному дусі, з пошані до Бога, до батьків і старших, виховує любов до ближнього, готовість допомогти один одному. Виробляє характер, скріплює моральну силу, вчить дисципліни, точности, солідарности. Пласт робить це все не силою, наказами чи заборонами, не нудним моралізаторством, а радісним пластовим товариським співжиттям, піснею, грою, товариською гутіркою, моральним впливом, спільною радісною молитвою. Пластову вірність Богові й Україні бачимо в пластовій чинній участі у всіх національних і церковних святах, усюди там, де потрібна поміч, ініціятива, громадська співпраця.

Одначе за наших часів, український пласт має ще одно важливе завдання. Пластова молодь найкраще, найлегше може знайти спосіб наладнання тіснішого співжиття молоді новоприбулої з молоддю поза Україною родженою. Скавтінґ, в якому гуртується багато молоді давньої іміґрації, і український пласт, що спирається на засадах скавтінґу, як не одно і те саме, то принаймні два рідні брати, може тільки виховані з дещо відмінних умовинах. — Одначе засади, що ними кермуються виховники скавтінґу й пласту однакові. Тому дорога до зрозуміння, до об'єднання, ніде не така проста і права, як власне в пласті і скавтінґу.

Коли виховники пластові це як слід доцінять і зрозуміють, коли пластова молодь з вирозумінням і по-братерськи підійде до української скавтової молоді, коли вони чесно, щиро, по-пластовому подадуть собі руки, — тоді сповнять велике призначення сьогоднішньої української молоді служити на користь нової й старої батьківщини, на користь цілого, загроженого в основах світу.

П. Заярський

СЕРГІЙ ЄФРЕМОВ

(До 75-ліття з дня народження)

2

Найвидатніша праця і найкапітальніша в цей час — це академічне видання „Щоденника" і „Листування" Т. Г. Шевченка (III. і IV. томи академічного видання) під редакцією академіка С. Єфремова і з надзвичайно цінними примітками і цілими статтями-коментарями, велика кількість яких належить Сергієві Олександровичу.

В 20 роки Сергій Олександрович Єфремов був душею і серцем національного руху в ті часи, особливо серед академічної молоді. Він викликав не тільки пошану серед молоді, а ще й якусь безпосередню інтимну, щиру любов закоханої в нього молоді. Його зовнішній вигляд з довгими козацькими вусами ще більше посилював симпатію до нього. З чисто батьківською прихильністю і любов'ю ставився він до молодих початкуючих науковців, що працювали над вивченням і над науковим дослідженням української літератури. Науковий, моральний, політичний, національний авторитет С. Єфремова був чи не найбільший в той час. Його феноменальні знання в усіх ділянках українознавства спричинились до виникнення прикладки: „Енциклопедія Українознавства". Так називали Єфремова за його глибокі й вичерпливі знання в галузі українознавства.

І тому не дивно, що большевицька Москва, розпочинаючи широку акцію протиукраїнської боротьби, перший удар скерувала в серце головного носія, виразника і пропаґатора української визвольної ідеї — в Сергія Олександровича Єфремова. Большевики кваліфікували С. О. Єфремова як „виднейшего представителя крайнего правого фланга единого национального фронта" проти большевицької Москви. Його обвинувачували в тому, що в 1920-1924 рр. він був керівником „Братства Української Державности" і що в 1926 році він заснував і став керівником СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ. Большевицький суд засудив С. О. Єфремова до 10-літнього ув'язнення з суворою ізоляцією. Але й після відбуття цього присуду С. О. більше не вийшов на волю. Великий син України правдоподібно загинув смертю мученика в тяжкій большевицькій неволі. Він був у повному розцвіті своїх творчих сил у той час, як жорстокий ворог брутально поклав край невтомній діяльности його. Спинилася розпочата праця над виданням дальших томів академічного видання творів Т. Шевченка, над виданням дальших чисел цінного журналу „Література", над виданням численних інших праць і розвідок академіка С. Єфремова. Арешт був рівнозначний фізичній смерті. Українська культура з арештом С. Єфремова та інших українських культурних діячів зазнала непоправної втрати. Тисячі найкращих представників української інтеліґенції були вислані з України в далекі концтабори та віддалені місця заслання. — За ними йшли нові й нові жертви большевицького терору, з кожним роком їхня кількість збільшувалася, присуди ставали суворіші, допити жорстокіші, тортури лютіші, терміни ув'язнення довші, умови в невільничих концтаборах жахливіші. Із року в рік ішло систематичне, плянове знищення українських культурних кадрів, обезголовлення української нації. І цей процес не спиняється, він і далі йде, безжально нищучи рештки українських культурних сил... Та ніщо не може вже спинити переможного ходу української визвольної ідеї. На зміну знищених борців приходять все нові й нові сили, підхоплюють з рук впалих борців похилений прапор волі і все вище і вище підносять його. Борці гинуть у нерівному бою, але їхні ідеї не гинуть, вони запалюють серця нових бійців палким надхненням, рішучістю і завзяттям... І хоч знищили вороги Велетня Української Культури академіка Сергія Олександровича Єфремова, та не спроможні були вони знищити його ідеї, що висловлені в його численних працях і особливо в найкращій і найвидатнішій з них в його історії українського письменства. Поруч із Шевченковим „Кобзарем" та „Історією України" М. Грушевського ця книжка належить до невмирущих творів нашої національної культури, що виховувала і буде виховувати нові покоління українців в дусі світлих ідеалів визвольної боротьби українського народу за свою незалежність. Розглядаючи історію письменства як історію ідей, С. Єфремів відзначає три характеристичні риси українського письменства, три провідні ідеї. Перша ідея — це „Елемент свободи" для людини, невпинна визвольна течія". Друга ідея — це „визвольно-національна ідея". Третя риса — це „поступова течія народности в змісті і формі, насамперед у літературній мові". Даючи історичний огляд українського письменства, як визвольного в широкому розумінні руху, що всіма сторонами обхоплює життя українського народу й проказує йому раз-у-раз стежки до кращої будучини", С. Єфремов показує велику ролю рідного слова в національному відродженні українського народу. „Тільки мова з письментвом і осталась у народу нашого із ним у всіх його злигоднях, сама вона була і єсть тим живчиком, що кидався й тріпотів без упину в занепалому організмі народньому, показуючи, що живий ще той народ, і жити він хоче, і жити він може, і жити він буде...

(Продовження буде)

ІДЕ РІЗДВЯНИЙ ЧАС...

Гряде Різдвяний час... — час коли відкриваються всі серця, час, коли хочемо показати свою вдячність, своє прив'язання, свою любов... час, коли кожний пам'ятає про своїх близьких. І ми даруємо-кому яблучко, кому горішки, кому якусь там забавку, а кому жмут споминів і кілька теплих слів. І насувається нам на думку питання: хто обдарує тих наших бабусь і дідусів, яким замкнена не з їхньої вини еміграція, які живуть у злиднях, забуті десь в домах для старців? Хто обдарує тих найбідніших наших хворих сестер і братів, що залишилися в шпиталях і санаторіях в Німеччині? Хто згадає і підтримає на дусі тих, що почувають себе самітними, непотрібними? Не повинні остатися ні одна українська родина, ні один українець, ні одна українка, які не простягли б їм помічної руки! Ми, до яких доля була далеко ласкавіша, як до залишенців в Німеччині, докажім, що ми не стратили почуття єдности, почуття, що ми є діти однієї громади, однієї Матері. Поможім, хто чим може, бо нитка до нитки, а бідному сорочка, — каже стара українська приповідка. Кожна, хоч найменша матеріяльна поміч сповнить в цьому випадку ще й друге завдання — піднесе душевний настрій тих, на їхню думку, забутих хворих. А добрий настрій — це перша передумова для покращання стану хворих! Подякою за наше вияв нашого серця хай нам буде усмішка радости, чи сльози зворушення тих, яких ми обдарили, та свідомість, що ми хоч на кілька годин внесли подих щастя тим, яких доля так сильно скривдила, і добре сумління, що ми виконали свій християнський і національний обов'язок.

Комітет „Мати й Дитина" — про Союзі Українок Америки, який є членом Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), перевів кілька тижнів тому акцію збірки одягу й харчів для бідних залишенців в Американській Зоні Німеччини з великим успіхом. Збірні пункти цього комітету в різних місцевостях вислали вже багато пакунків, а Филаделфійський збірний пунт вислав 63 пачки до Німеччини. Всім жертводавцям і тим, що причинилися своєю працею до цього діла, щире Спасибі!

Про цю акцію довідались хворі на легені однієї санаторії в Англійській Зоні Німеччини і вони між іншими пишуть:

...„Жорстока війна, а також повоєнні табори скитальців залишили велике число наших нещасних сиріт і хворих, яким не усміхається доля еміграції чи заробітку на прожиття. Вони всі майже забуті й покинені на дорозі терпінь. В тому самому, а то гіршому положенні находиться наша група хворих на туберкульозу легенів українців..." Стан здоров'я дуже поганий, більший відсоток тяжко хворих, а це переважно оті, котрі лежать по 5-6 літ і перенесли тяжкі невдачні операції. Для таких осталася тільки одна можливість лікування, а саме добре відживлення, якого тут, на жаль, не дають. Після переходу ДП на німецьку економію, ми помічаємо їх байдужість до нас... Після довгих перебувань в лікарнях усе знищилось. Ми звертаємося до Вас із великим проханням допомогти нам в одязі, взутті і **харчах (товщ)**, за що молитимем Матір Божу, щоб хоронила Вас від недуг..."

І от прийшло на думку поширити акцію Комітету „Мати й Дитина" і допомогти тим хворим, але таких санаторій для хворих на туберкульозу є багато у всіх трьох зонах Німеччини, є багато хворих на інші невилікувальні недуги в лікарнях, є багато старців — і всім їм бракує білизни, одягу, светерів, взуття і головно харчів. Хочеться їх всіх обдарувати, всіх..., бо не можна одному дати, щоб в другого викликати почуття кривди. Тому поможіть нам! А щоб не зробити нікому кривди, хочемо висилати харчові пакунки менше-більше одної вартости для кожного хворого, і тому Збірні Пункти прийматимуть: 1. трифунтові пушки смальцю, двофунтові пачки цукру, більші шоколяди, 1-фунтові пачки сушених овочів, 2-фунтові пачки гречаної каші. З одягу: плащі, вбрання, суконки, светери, панчохи, скарпетки та взуття.

Бажано було б, щоб у місцевостях, де таких Збірних Пунктів ще немає, зорганізувались такі пункти при Відділах Союзу Українок Америки або при інших організаціях. — По зорганізовані збірного пункту, просимо прислати до Комітету „Мати й Дитина" у Филаделфії, прізвище й адресу голови утвореного Збірного Пункту, і склад управи. Тільки оформленим збірним пунктам Комітет „Мати й Дитина" вишле наліпки військової пошти ЗУАДКомітету, що значно зменшують кошти пересилки пакунки до Европи.

За Комітет „Мати й Дитина":
Олена Лотоцька, голова,
Амалія Рублева, Михайлина Чайківська, Надія Іщук, Оксана Генгало,
члени.

Адреса Комітету „Мати й Дитина:
866 Норт 7-ма вулиця, — Филаделфія 23, Па.

Голоси Читачів

НАША ІНФОРМАЦІЯ СЕРЕД АМЕРИКАНЦІВ

Знаємо добре, символом чого є „зорями всіяний прапор" Злучених Держав Півн. Америки. Також знаємо, що „Декларація прав людини" є основою американської свободи. І тому саме, що тут в Америці ще існує сьогодні право людини, наші нові скитальці, що з великим болем душі залишали рідну землю, найшли тут масами схоронище від большевицького молоху, що бажав і далі ще бажає винищити всіх своїх противників, де б вони й не були.

Знаємо теж, що нашим найважнішим завданням закордоном є все й всюди виразно заявляти приналежність до українського (відмінного від своїх европейських сусідів) народу й вияснити українську левину частину, зложену в боротьбі з большевизмом. Це надзвичайно важне, щоб американці знали, що собою представляє Україна як їх союзник у противбольшевицькій боротьбі. Що американці назагал мало знають про Україну, її визвольну боротьбу та її левиний вклад у противбольшевицькій боротьбі — це не дивниця. Звичайно серед мирних обставин людина займається своїми приватними або — в найкращому разі — суспільними справами, але відносин у далеких від неї країнах не знає. Тому нам треба інформувати про Україну американський світ кругом нас, скільки лише можемо. За занедбування цього обов'язку можуть колись наші брати на рідних землях платити кров'ю.

Якраз нинішній момент надзвичайно пригожий для тієї акції. Вийшло кілька цінних книжок в англійській мові про наші змагання й цілі, які оголошуються у „Свободі", але не кожний із нас зможе дати вищенаведені книжки хоча б одному американцеві а то з приводу недостачі грошей. Але ось недавно появилася в американському тижневику „Тайм" (540 Мішіґен Аве., Шікаґо 11, Ілиной) зі 17 вересня ц. р. велика карта Сов. Союзу, що представляє 175 совєтських концентраційних таборів, цю карту вручив конґресмен з Мізурі, К. О. Армстронґ, на конференції в Сан Франсіско совєтському представникові, Громикові. Це число згаданого тижневика коштує 20 центів. Думаю, що на таку квоту кожний із нас зможе здобутися. Тому ми повинні всюди, де тільки живуть українці, замовити (найкраще прямо в видавництві) масово дане число згаданого тижневика й роздати між нашими американськими знайомими, підкресливши в поясненні, яке там є додане внизу, слова: ... пріпейрд бай ди Фрі Трейд Юнійон Комітее оф ди Амерікен Федерейшен оф Лейбор; дальше: ... ди Економік енд Сошісл Кансіл оф ди Юнайтед Нейшенс. Ди мап'сокюрісі іс вончед фар бай гай Ю. С. Гавернмент ейдженсіс; дальше ...слейс лейбор популейшен ексідс 14 майлон. — Вже самим образом трагічної дійсности (не нашої „уяви") серед народів за залізною заслоною, дійсности, представленої на карті совєтськими конц.-таборами з понад чотирнадцять мільйонів в'язнів (... що з них більш як півтора мільйона „має вигляди" згинути цього року... — пояснює карта), серед яких бачимо дітей з вирізаними хрестами на їхніх грудях, причинюємося до поширення страшної дійсної правди про большевизм, а це для нас надзвичайно важне. Коли ж ми це вкажемо на густі конц.-таборі саме на заході, то доказуємо, що саме найбільший організований (УПАрмією) опір є на Україні. І тут маємо поле для доброї інформації. Згадуючи про значення України як нашого американського важного союзника в цій боротьбі та в майбутній війні, можемо розповісти про змагання нашого народу до повної самостійности на своїх землях.

Акція масового поширення карти совєтських конц.-таборів серед американців буде доброю нагодою також і для ширення правди про Україну.

Корнило Яворівський
Сан Франсіско, Каліф.

Канадійська школа мистецтв у Скелистих Горах

Цьогорічного літа канадійська Школа Мистецтв у Банф (місцевість положена у канадійських Скелистих горах в Альберті) закінчила свій черговий, дев'ятнадцятий, курс. Продовж відносно небагатьох років свойого існування вона здобула собі признання в світі як справжня школа мистецтв та визначний центр освіти дорослих. Статтю про ту школу написав Доналд Кемерон, директор відділу популярних публічних лекцій при університеті в Едмонтоні та водночас директор Школи Мистецтв у Банф. Беремо її з друкованого звіту „Освіта Дорослих у Канаді".

Школу Мистецтв у Банф засновано в серпні 1933 р., використовуючи нагоду, що альбертійський університет отримав дар з фонду Карнеґі на підтримку мистецьких студій. Розглянувши всі можливості якнайкраще й найуспішніше вжити ці засоби, університет вирішив, що вишколення організаторів і учителів є першим конечним кроком. Задум зорганізувати вишкільний центр у Банф вийшов від д-ра Е. А. Корметта, першого директора тієї школи в рр. 1933-1936 і за те належиться йому признання.

Спершу вирішено на 1933 рік зорганізувати в Банф експериментальну школу мистецтв, зв'язаних з театром, якщо зголоситься 40 кандидатів і вплатять по долярові реєстраційної такси на доказ свойого зацікавлення курсом.

Але замість вимаганих 40, зголосилося 130 кандидатів (102 дорослих і 28 дітей). Вони студіювали сценічне мистецтво з таким запалом, якого давно не бачено в університетських залях. Шкільна Рада в Банф погодилася віддати до вжитку Школи Мистецтв залі місцевих шкіл та старий театр. Студенти влаштувалися на прожиток у місті.

Цей же експеримент повторено з ще більшим успіхом у 1934 р. у 1935 р. до програми курсу додано відділ малярства і мистецької гри на фортепіяні. З того часу школа в Банф стала загально знаною як Школа Мистецтв.

У 1937 р. утворено чергові клясові кляси: хорального співу та творчого писання. Сьогодні поважну частину одноактівок, що їх ставлять у гімназіях та в малих театрах Західньої Канади, ставлять якраз драми написані в Школі Мистецтв у Банф. Кількох видніших накадійських драмматургів і авторів радіосцен засвоїли собі основні знання писання й композиції драми якраз у тій школі.

У 1939 р. започатковано ткальний і креслярський курси, а в1940 р. —школу французької мови. Кляси моделювання й кераміки утворено в 1942 р., а в 1944 р., внаслідок дару Рокефелера, Західньо-Канадійське Об'єднання Письменників стало частиною Школи Мистецтв. У 1948 році—з браку місця в Банф— частину малярського відділу школи перенесено до Джеспер. Це був перший крок до створення філії Школи Мистецтв.

З бігом часу і з розвитком школи виникла потреба влаштувати на місці харчівню та мешкання для студентів. Ще у 1937 р. зроблено початок у цьому ділі. Тоді з харчівні й мешкань при школі користало 17 студентів. У 1948 р. Школа Мистецтв мала вже 82 залі, церкви, доми і квартири законтрактовані у Банф і призначені на гуртожитки, харчівні та шкільні залі. Шкільна харчівня видавала щоденно 1,200 обідів.

Учні мають право влаштовуватися по своїй волі на приватних помешканиях і багато так поступає. Однак 75—80% воліє користуватися удогідненнями, що їх їм постачає управа школи, яка винаймає відповідні приміщення, а потім піднаймає учням.

Змінилася й оплата. Замісць одного доляра вписового, як у 1933 р., платня за навчання в 1949 р. виносила вже пересічно 45 дол. за шість тижнів літнього курсу. Курси малярства, музики й театрознавства набули вартости університетських студій, що їх признають відповідні факультети у більшості передових канадійських університетів. Зокрема студенти, які покінчили відділ ручних виробів у Школі Мистецтв у Банф, користуються великим признанням у цілій Канаді як фахівці у тій ділянці.

В 1937 р. зроблено перший крок до утворення стипендійних фондів для особливо талановитих студентів. Сьогодні є 60 різних стипендій, які запевняють таким студентам оплату за навчання або навіть оплату всіх студійних видатків. Ці стипендії уфундували поодинокі особи, підприємства, уряди та інституції. Найбільше замітними серед них є щорічні стипендії, встановлені у 1948 р. організацією „Кенада Фондейшен". Дальше є стипендії уфундовані урядом Франції, „Емпіріял Ордер Дотерс оф Емпайр", Клюбом Ківаніс і ін.

Список студентів збільшився з 102 (у 1933 р.) до 607 (у 1948). Одначе в останніх трьох роках вирішено не приймати більше як 600 студентів, бо тільки для такої кількости можна запевнити в Банф студійні й прожиткові можливості.

У 1947 р. збудовано на шкільній посілості на Тунель Монтен перший гуртожиток, а в черговому році розпочато будову двох нових більших студентських приміщень. Їхню будову закінчено в 1949 р. На 1. липня 1949 р. Школа Мистецтв розпоряджала харчівнями, спроможними обслужити 500 студентів, та мешкальними приміщеннями для 300.

За минулих 17 років школу в Банф покінчило 5,500 студентів. Вони походили з кожної провінції Канади, як із ЗДА, Англії, Австралії, Нової Зеляндії, Арґентини та з Гаваїв.

Учительський склад Школи був добірний. Звичайно учителями там були артисти-фахівці в своєму ділі. Вербувалися вони з цілого американського континенту, а деяка кількість походила з В. Британії. Тепер викладають на літньому курсі 36 викладачів з Канади, ЗДА та В. Британії.

Таке зібрання і співпраця визначних викладачів, які репрезентують фактично різні школи думання (канадійську, американську та европейську), створює стимулюючий артистичний клімат. До цього причиняються ще обмін студентами з різних країн, а врешті прекрасна околиця, в якій знаходиться школа. Управа Школи Мистецтв особливу увагу звертала на добір викладачів, намагаючись одночасно вможливити студії всім талановитим і зацікавленим. Тому й пляново встановлювано якнайменші студійні оплати і кошти прожитку.

Сьогодні можна сказати, що Школа в Банф має запевнене майбутнє і може стати великою канадійською інституцією на зразок австрійського Зальцбурґа. Такі пляни снує керівництво університету, встановлюючи „Фундацію Банф" з тією метою, щоб на загальноканадійській базі організувати допомогу громадян Канади й інституцій. В той спосіб передбачають зібрати такі фонди, які б запевнили Мистецькій Школі в Банф запляновааний розвиток.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Урочисте освячення Закарпатської Гр.-Кат. Духовної Семінарії в Пітсбургу відбулося 18 жовтня ц. р. У святі взяли участь коло 6000 вірних із усіх кінців Америки, в освяченні брали участь 200 священиків гр.-катол. і латинського обряду, а також 17 єпископів, на чолі з Преосв. Даниїлом Іванчом. Брали участь у святі українські греко-кат. єпископи: Преосв. Амвросій Сенишин зі Злучених Держав, а з Канади Преосв. Ніль Саварин, Преосв. Ісидор Борецький та Преосв. Максим Германик. Будова коштувала $1,250,000.

● В 140 роковини народження Маркіяна Шашкевича — пробудителя галицької землі Єпископський Ординаріят гр.-кат. української церкви закликає Впр. і Всч. Духівництво відсвяткувати в осінні місяці роковини великого Сина України окремими святочними сходинами, концертами, доповідями і заупокійними Богослужбали за душу бл. п. о. Маркіяна Шашкевича. („Ам.").

● Комітет Українців Канади виступив у пресі з протестом проти російської імперіялістичної акції Керенського.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Наради нової еміграції

Дня 21 жовтня нові емігранти-українці м. Елмайри, численно прибули на перші збори нових емігрантів.

По рефераті проф. д-р В. Петрівського про завдання нової еміграції, учасники зборів ухвалили одностайно резолюцію, найголовніші точки якої—це подяка американському урядові й народові за тепле відношення до нової української еміграції та запевнення, що вся вона, в хвилину грізної небезпеки, стане як один зі зброєю в руках на захист нової, гостинної батьківщини. А далі подяка старій українській еміграції за опіку над скитальцями в Европі та подив перед розбудовою релігійного й громадсько-культурного життя на новій, прибраній батьківщині.

Збори рішуче відкинули намагання російської еміграції створити спільні центри на умовах федеративного устрою майбутньої Росії, вважаючи на підставі гіркого досвіду України в минулому всіляку форму федерації з Російською імперією за неможливу. Відкидають рівно ж намагання нав'язати якийсь „плебісцит". Далі ухвалено ще таке: Збори вітають і визнають Українську Національну Раду, як екзильний уряд України, УПА й УГВР, як речників Визвольної Боротьби українців, та УКК, як чільне представництво українців в Америці.

Збори закликають всіх новоприбулих скласти свій національний даток до фонду УКК. Більшість присутніх задеклярувала певні суми — національний даток, деякі сплатили негайно.

Збори відбулися в атмосфері відчування духового зв'язку з Рідним Краєм.

Присутній

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Доповідь: Оксана Лятуринська

Дня 14-го жовтня ц. р. в нюйорськім Осередку Матірнього Союзу Українок відбулася перша з чергових доповідей, присвячена Оксані Лятуринській. Тема була: Оксана Лятуринська — сильветка. Доповідачем була п. Олександра Животко.

Тяжко в короткій доповіді добре освітлити многогранну творчість Оксани Лятуринської, але можна нарисувати сильветку. Це з великим успіхом зробила п. Олександра Животко. Вона звернула увагу на те, що Лятуринська виховалася без рідного ґрунту, в чужім довкіллю. *Одночасно підкреслила, що українці мають в собі стільки соків з рідної землі, що навіть виховані на чужині, залишаються при своїм народі.* Прикладом власне є Лятуринська. Діставшись ще майже дитиною на чужину, в висококультурне оточення, не денаціоналізується, не йде на службу чужому народові, котрий радо приняв би такий талант як Лятуринська, але залишається українкою й працює на славу своєї батьківщини. Аналізуючи творчість Лятуринської, п. Животко зупиняється на рідкім поєднанню Лятуринської як скульптора й поета. Не можна сказати, чим вона є більше, скульптором, чи поетом? Особливими спогадами й переповіданням оповідань самої Лятуринської, цитованням з пам'яти віршів, п. Животко робить постать Лятуринської близькою й знайомою так, якби її ми ось тут бачили й чули. Вона не є вже десь далеко забута й хвора в Міннеаполіс, але вітає поміж нами. Скульптура її „Медвежат" та глибоко емоціональні нагробники переплітаються з пластично зображеною поезією „матір'ю на воротах, розмріяною дівчиною та сином воїном, що тільки виконує свій обов'язок перед отчизною". Поезія й скульптура зливаються в щось одне гармонійно ціле так, як і творцем того є тільки та сама людина.

Гордістю сповняється серце, що маємо такий талант між собою, та рівночасно сором заливає обличчя, що так мало цікавимося його долею.

Присутня.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

День української молоді

10-11 листопада запишуться в житті української колонії в Клівленді за вийняткові. Саме в ці два дні припадає здвиг української молоді, яка бажає себе докладно взаємно пізнати і зі спільними силами стати перед обличчям грядущих бур і життєвих негод. Во в першу чергу, молодь, цей живий барометр суспільности, мусить зрозуміти свої завдання і гідно виконати обов'язки наложені Батьківщиною.

Саме ці моменти брав до уваги громадський Комітет Злучених Організацій, коли брався за улаштування того свята. До праці приступили всі діючі організації молоді Клівленду, а саме: Пластова Станиця, Осередок ОДУМ-у, Українське Спортове Товариство „ОРЛИК", і академічна молодь згуртована в клітині „ЗАРЕВА". Рівночасно Комітет запрошує до участи Лігу Католицької Молоді та Північну Лігу Української Молоді (стейту Огайо).

На свято прибудуть мистецькі групи відділу МУН з Гамілтон (Канада) і відділ Молоді ОДВУ з Рочестеру. Сподіваємося, що ці два дні стануть правдивим тріюмфом української молоді. Тут зустрінеться молодь двох еміґрацій, тут саме хочемо перевести спробу намічення спільного шляху для дальшої дії. Бо ж маючи одну спільну ідею, треба знайти один спільний шлях до скорої її реалізації.

День Молоді відбудеться в суботу й неділю. Тому зможуть прибути на це свято також гості з дальших місць, яких щиро запрошує громадський комітет.

Любомир Винар

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна!

● РОЗШУКИ ●

ЮРКО МУШИНСЬКИЙ, син Михайла і Катерини з села Терці, повіт Ліско, **пошукує** свого рідного брата **ВАСИЛЯ МУШИНСЬКОГО,** котрий виїхав 1914 року до свого стрия в Америку до міста Елізабет Порт а 1943 року виїхав з Елізабет не знати куди. Хто знав би, де брат Василь находиться, зволить ласкаво мені написати на адресу

ЮРКО МУШИНСЬКИЙ
c/o A. D. SCOOT ELKWOOD, VA. U.S.A.

Пошукую ЮРКА ВДОВИЧИН, котрий перебував в Німеччині в Реґензбурґу і виїхав до Америки в 1949 р. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати до:

PETRO HOLOD
1307 Greenview Ave., Chicago 22. Ill.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

ЛІСТА Ч. 14. (До 17. вересня 1951.)

КАЛІФОРНІЯ

Сен Франсиско: Ілля Чабан $10.
Ввілове: Іван Захарко $10.

КОЛОРАДО

Денвер: В. Олійко $25.

КОНЕКТИКАТ

Ансонія: По $10: Іван Гела, Анна Зборівська.

Гартфорд: Волод. Вандера $25. По $10: Організація Оборони Чотирьох Свобід України, Укр.-Амер. Горож. Клюб. Володимир Вудас, Ольга Федунець, Григ. Янішевський, Павло Колінський, Богдан Ковальський, Гнат Красій, Антін Наконечний, Роман Романишин, Іван Саґан, Роман Скочдополь, Андрій Стефанів, Ольга Вересюк, Василь Жизномірський. — Лев Апанович $5.

Ню Бритен: По $10: Антін Котик, Жіночий Кружок; Іван Наконечний $5.

Стемфорд: Василь Лема $30. По $25: Федір Самошинський, Михайло Сидяга, Василь Сидяга; $11,10 дрібні жертви; По $10: Мирон Блащук, Василь Блащук, Казимир Берлік, — Мирон Борисюк, Андрій Хома, Іван Дорош, Мих. Фатич, Ілько Герман, Петро Качалуба, Павло Качалуба, Гриць Капустинський, Василь Карий, Андрій Кругляк, Іван Круліковський, Кароль Кульгавич, Ольга Кулик, Степан Курвчак, о. Т. Левицький, Ілько Михайлишин, Лариса Палідвор, Марія Палідвор, Др. Василь Палідвор, Семен Панасюк, Петро Паньків, Микола Перепеличка, Богдан Сарачинський, Григ. Слобода, Микола Швець, Укр.Амер. Горож. Клюб, 350 Відділ УНСоюзу, Микола Волошин; — По $5: Анна Блащук, Іван Буяновський, Андрій Гривна, ...рій Литвин, Василь Мацелюх, Данило Малиняк, Микола Матрофіл, Н.Н., Іван Пелікан, Степан Серафим, Василь Степухів, Іван Турчин. — По $3: Анна Чарковська, Осип Смаль. — Степан Хамуляк $2; Ксеня Димінська $1.

Ввилиментик: По $10: Микола Андрусишин, Мих. Чепіжак, Богдан Федорець, Григ. Глух, Іван Грейсон, Василь Ганицький, Волод. Головчак, Степан Кінчик, Гнат Корить, Семен Костів, Мирослав Котис, Мирон Ковальський, Дмитро Лясевич, Лев Любинський, о. Андрій Назаревич, Мих. Плеш, Волод. Процик, Василь Самофал, Григорій Скляр, Василь Щулевський, Ярослав Тростянський, Відділ УКК, Іван Здирко. По $5: Микола Каспер, Микита Ленько, Іван Науменко, Степан Рудяк, Мирон Желес; Мих. Янович $3.

ІЛЛИНОЙ

Шикаґо: По $10: Мих. Єдліцький, Антін Овак, Дам'ян Шкірпан, Степан Стефаниця, Лев Сулипа, Іван Воробець; Петро Волгаїв $5.

Джоліет: Александ. Бернадин $10.

АЙОВА

Дібюк: Д-р Франц Наумик $10.

ЛУІЗІЯНА

Лекомб: Олекса Злупко $5.

Лизбон Фоллс: Теодор Кривокобильський $5.

МЕРИЛЕНД

Балтимор: Теофіль Попович $15; Василь Татчин $10. Іванна Майковська $5.

МАССАЧЮЗЕТС

Бостон: По $10: Д. Ґальонжка, Захарій Лось, Антін Скальський.
Селем: Роман Левцун $10.

МІШІҐЕН

Дітройт: Теофіль Попович $15. По $10: Д-р Петро й Марія Віланюк, Богдан Ґулай, Петро Мухній, Василь Шкудор; В. Волканович $5.

Флинт: Михайло Лихолат $20 (за 1950 і 1951).

Гемтремк: По $10: Микола Гопалів, Йосиф Процюк.

Роял Овк: Антін Задурович $10.

МІННЕСОТА

Ст. Пол: Олександра Ґелецінська $10.

МІЗУРІ

Ст. Луї: Микола Данилевич $10.
Ст. Джозеф: Збірка на похороні бл. п. П. Равка $30,25.

НЕБРАСКА

Омага: По $10: Д-р Волод. Бурдьо, Богдан Чехут, Д-р Роман Яськів. — По $5: Степан Баґрій, Петро Сітинський, Ващишин.

НЮ ДЖЕРЗІ

Френклин: П. Трешневський $10.
Ірвінґтон: Роман Набережний $10.
Мілдвилд: Михайло Гандзюк $25.
Нюарк: По $10: Іван Балацький, Кость Степовий.

НЮ ЙОРК

Амстердам: Михайло Мельничук $25; — По $10: Симон Гнатківський, Микола Ковалюк, Іларіон Осецький, Мих. Тарнавський. — о. Леонід Долинський $5.

Бінґгемптон: По $10: Дмитро Бабій, Василь Гірний, Григорій Іваськів, Д-р Зенон Каратницький, Микола Кітура, Д-р Ярослав Кокорудз, Іван Попович; Іван Шмирко $7; — По $5: Волод. Феданків, Степан Євчук, Роман Клочаний, Станислав Клочаний, Григ. Пригода, Іван Терела, Микола Тушницький, Василь Уляк. По $3: Ніна Вистроумна, Євген Здеб. По $2: Д-р Дуб, Микола Джус, Дмитро Яремчук, Степан Коган. По $1: Мирослава Ярмак, Софія Миськів, Павло Поточняк, Семен Поточняк.

Бронкс: А. Ковальський $5.

Бруклин: По $10: М. Баглай, Юліян Павчак, Михайло Кіт, Павло Слободян, Теодор Сорока, Осип Стефанович; Г. Сидорко $5.

Боффало: Степа Шипилявий (за книжки) $12. По $10: Микола Медвідь, Богдан Пашковський, Пластова Станиця, Михайло Салдат, Василь Веґала, Микола Воловець, Осип Залевський, Д-р Михайло Заньків.

Корона: Матвій А. Воднар $10.
Меспет: Меланія Сорока $10.

Ню Йорк Сіті: По $10: Д-р Ю. Городиловський, Марія Томашівська, Ольга Томашівська, Петро Томашівський. По $5: Василь Водиар, Іван Маттис.

Оґденбурґ: Д-р О. Волянський $25.

Рачестер: Відділ УКК з пікніку $145. По $20: Дмитро Сподарик, Петро Твердохліб. По $10: Іван Бандура, Мих. Білоус, Роман Чорнобіль, Марія Холевчук, Антін Фолюсивич, Константин Ґуран, Софія Гунька, Микола Струк, Василь Шот, Відд. 6 Союзу Українок; Осип Кушнір $5.

Ст. Джонсвилл: Волод. Кропельницький $10.

ОГАЙО

Клівленд: По $10: Павло Андрусів, Йосафат Ващтиш, Олена Дідула, Петро Дідула, Степан Дідула, Катерина Голдер, Мирослав Гейниш, Степан Гвоздецький, Яків Ємець, Евген Круцько, Василь Мудрак, Павло Владика, Тарас Загаєвич. По $5: Петро Гладиш, Тарас Козбур. По $4: Петро Йосипів. По $2: Іван Цьобан; Теодор Пипик $1.

Коломбос: Юрій Федечко $10.
Лорейн: По $10: Теодор Козопас, Ярема Паславський.

ПЕНСИЛВЕНІЯ

Арнолд: Йосип Валабан $5.
Брістоль: Осип Осередчук $10.
Бокс Ко: Дмитро Пуцило $10.
Меррисвилл: Дмитро Чорний $5.
Филаделфія: Богдан Несторович $10 (збірка на його хрестинах. Зложили: по $4: Катерина Васараб, Микола Спанчак; Лука Несторович $2); Микола Максимяк $10; Ольга Адріянович і І. Робак по $5.
Шеффилд: Іван Забродський $10.

ВИСКАНЗИН

Гілпойнт: Микола Вінярчик $10.
Креков: Микола Гречило $20.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБОК

У Виказі за рік 1950: **Ню Йорк Сіті:** В. і Б. Томків $10 (не, як помилково подано $2).

Ліста ч. 9: **Менчестер, Н. Гемп.:** Маріян Коць $10 (не, як помилково подано Марія Кох).

Ukrainian Congress Committee of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.

НАШ КУЛЬТУРНИЙ РЕФЕРЕНДУМ

Проголошуємо дальшу листу тих, які своїм замовленням на новий суспільний тижневик літератури, мистецтва і культури, що має появлятися як недільне видання „Свободи" від початку наступного року, виявили своє бажання піддержати наш суспільний культурний проґрес.

ЛИСТА ч. 7.

Андрушків П.
Баранюк Ігнат
Бартків Андрій
Бачинський Леонід
Беднарчик Микола
Білецький Василь, д-р
Борис Михайло
Бородієвич Филипина
Букшований А.
Булавка Анатоль
Ващук Осип
Вербовий М.
Волков Віталій
Волосниченко Михайло
Волощук Дмитро
Воробель Микола
Воробець Василь
Галій Іван
Ганась Микола
Городецька Христина
Гуменюк Петро
Гришко Василь
Губицький Володимир
Дармохвал Володимир
Дзюба Василь
Домбчевська Ірина
Дончук Зосим
Дувало Василь
Євсевський Сергій
Забих Микола
Заневич Іван
Зозуля Олександер
Золотників М.
Зубрицький Петро
Івахів Володимир
Іваницький Мирон
Качмар Петро
Кісіль Микола
Кіт Михайло
Климишин Ігнатій
Корпало Ева
Костюк В.
Козар Льонгин
Копистянський Юрій
Коцибала Гізеля
Коханець Микола
Кошак Микола
Кривий Михайло
Кришталович Ярослав
Крохмалюк Любомир, д-р
Кузик Василь
Кузик Остап
Кочан Осип
Литвиненко Олекса
Лукомський Євген
Луців Л.
Максимів В.
Масник Богданна
Мазяр Олександер
Матіяш Василь
Маціна Омелян
Мацак Осип
Монастирський Юліян
Миськів Микола
Михальський Іван
Наливайко Богданна
Небелюк Василь
Небесняк В.,
Овчар Михайло
Ординський Петро
Осадчий Степан
Остапюк Богдан
Палідвор Василь
Петроцук Роман
Покавець С.
Полонська Віра
Приходько Ляриса
Ребрик Михайло
Рубель Ярослав
Руденський Володимир
Рудницький Антін, д-р
Савин Анна
Самойлов Петро
Сараб Григор
Свитак Володимир
Собенко Іван
Отусик Іван
Теодорович Марія
Титаренко С.
Томяк Іван
Турянський Микола
Федорак Іван
Хархаліс Остап
Цимбала Степан
Школьник Олександра
Шинкар Константин
Шмігельський А.
Шурин Кирило
Юрків Федір
Яременко Антін
Ясінчук Лев

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 13. жовтня 1951 р., помер

ПЕТРО ХЛИСТА,

член Бр. св. О. Николая, від. 276 УНСоюзу, проживши 65 літ.

Походив зо села Устрики Дільні, повіт Ліско, Україна. Оставив дружину і двох синів, з яких один є професором в школі.

М. Фук.

Дня 26. вересня 1951 р., помер в 67. році життя, по довгій і тяжкій недузі, довголітний член від. 261 УНСоюзу, в Віліямставн, Н. Дж.,

НИКОЛАЙ СМЕРЕЦЬКИЙ.

Покійний походив з села Дочно, пов. Сянок, Галичина. Полишив в смутку жену Анну, 4 сини, 7 дочок і 19 внуків.

Похорон відбувся 29. вересня 1951 р., з дому жалоби до гр. кат. церкви, а відтак на цвинтар св. Петра і Павла на Сісол на вічний спочинок.

Хай земля Вашинґтона буде йому легкою.

П. Ґульда, предс.

Дня 22. жовтня 1951 р., помер у 28. році життя

ВОЛОДИМИР АПТУЛЬСЬКИЙ,

член Братства св. Арх. Михаїла, від. 85, в Гейзолтон, Па

Похорон відбувся 25. жовтня з дому 158 Савт Пайн до церкви Преч. Діви Марії. Покійний полишив в смутку горем прибиту слабу матір Юстину, брата Івана і сестру Марію Меґи.

Похоронено його на українськім цвинтарі св. Арх. Михаїла.

В. Й. П.

О. Костюк, секр.

ТАРЗАН, ч. 2707. Атака

Прийшов сумерк і минувся, і великий місяць виплив на небо. Глухо, наче з далекої віддалі, почувся гомін барабану.

На цей слабий звук Тарзан скочив на ноги й споглядав на лісові тіні. „Це ж воєнний барабан — і то близько нас" — закликав він.

З диким виттям несподівано ввірвалася чорна орда з краю нетрів у проґалину. Серіф, вимахуючи вузьким ножем, біг просто на малпочоловіка.